

er det virkelig endnu mindre mærkværdigt, at dette lille Tillæg til Loven med Fastholdelse af Lovens Principper fremkommer ved privat Initiativ. At der er Trang til Stede, og at der er ret alvorlige Krav oppe rundt i Landet, er der ingen Tvivl om. Havde jeg Tvivl derom, var jeg bleven reven ud af den ved de ikke ganske faa Skrivelser, jeg som Formand i Udvalget har faaet tilsendt rundt omkring fra. Nu er jeg jo ganske forberedt paa som nogenlunde praktisk Mand, at dette Lovforslag ikke bliver gennemført i denne Samling, men det kan jo tænkes, at der ogsaa i næste Samling vil være Medlemmer i dette Ting, som have samme Tanke og samme Ønske i den Retning, som Medlemmerne have haft det i den nuværende Samling; saa Forslaget kunde jo komme frem, og det vilde da være af ikke ganske ringe Betydning at vide, hvorledes navnlig den højtærede Kultusminister stiller sig til disse Spørgsmaal. Et aldeles positivt Udbytte vilde jeg grumme gerne have af denne Forhandling lige i Øjeblikket, og det er det, at jeg gerne vilde høre, om den højtærede Kultusminister er enig med mig i, at Sognebaandsløjernes Præster have Ret til nu, naar de holde Altergang i deres Sognebaandsløjeres Sognekirke, da ogsaa at afholde Prædiken, eller om den højtærede Minister paa det Punkt ikke er enig med de to Forfattere af den Kirkeret, jeg tillod mig at nævne.

Gad: De ærede Medlemmer af Tinget ville allerede af den Betænkning, der er bleven afgiven, se, at der er en temmelig betydelig Meningsforskel mellem det Flertal, hvis Ordfører nu har talt, og det Mindretal, som jeg tillader mig at repræsentere. Det Standpunkt, som i det hele taget kan siges at indtages af det ærede Flertal, er dette, at det saa vidt muligt vil udjævne de hidtil inden for Kirkens Organisation bestaaende Forfælgeligheder mellem Personer og Underafdelinger. Det er i Frihedens Navn, at man søger at gennemføre saadanne Bestemmelser, hvorved saa vidt muligt Forfælgelsen udjævnes mellem Præst og Menighedsmedlemmer, mellem Flertal og Mindretal, mellem Sogmenigheder og Valgmenigheder o. s. v. Og idet Flertallet staar paa dette Standpunkt, søger det hyderligere at gennemføre dette ved at fremstille det, det agter at give

Vivskraft, dels som noget højt ubetydeligt eller i alt Fald temmelig ubetydeligt, dels som noget, der indeholder simple Konsekvenser af den foreliggende Kirkelovgivning. Jeg kan nu i disse Henseender ikke være enig med det ærede Flertal. Her hvor der er Tale om en Organisation af Kirkesamfundet, Bestemmelser vedrørende den indre Ordning af Kirken, kan det ikke være tilstrækkeligt, at man ensidigen fremhæver Friheden for de enkelte Medlemmer, det er nødvendigt samtidigt at se hen til, hvilke Betingelser og hvilke Midler Samfundet beholder tilbage til at gennemføre sine Øjemed paa den baade for Samfundet og derfor tilhørende og sidst ogsaa for de enkelte Medlemmer mest heldbringende Maade. Man bør ikke stille sig ensidigt, om jeg maa bruge det Udtryk, paa den personlige Friheds Standpunkt, man maa samtidigt stille sig det Spørgsmaal for Dje, hvad Samfundsforbindelsen gaar ud paa, hvad den skal søge at gennemføre, og hvilke Midler den som Følge heraf maa have Raadighed over. Det er noget, som er en aldeles almindelig Grundtænkning, og derfor maa den kirkelige Lovgivning, ligesom en Lovgivning paa hvilket som helst andet Samfundsomraade, gaa ud paa netop at være en Lovgivning, der indskrænker den personlige Frihed; Lovgivningsvirkningen maa netop gaa ud paa at drage Grænsen mellem den Frihed, der kan tilstedes de enkelte Medlemmer af Samfundet, og den Magt og Myndighed, Samfundet og dets Organer maa have over de enkelte Medlemmer. Vi have jo allerede en saadan indskrænkende Bestemmelse i Grundloven, idet den danske Folketirke i Følge Grundloven maa være overensstemmende med den lutherst-evangeliske Kirke. Det er allerede en stor Indskrænkning; men naturligvis, hvor der er Tale om kirkelig Lovgivning lige saa vel som om al anden Lovgivning, der vedrører et eller andet Samfund, er det ikke nok, at et Forslag ikke er grundlovsstridigt, men det, der tillige maa kræves, er naturligvis, at det i alle Henseender er hensigtsmæssigt til at fremme Samfundets Formaal og begrænse det paa rette Maade lige over for de Bestræbelser, som kunde gøre sig gældende for de enkelte Personers Vedkommende til Selvraadighed og anden Optræden efter sit Særstandpunkt. Nu siger